

Pannepottocht

Om de naam van onze wandelclub te rechtvaardigen lag het voor de hand dat onze tweede wandeltocht vanuit De Panne zou starten. Zo was het ook logisch dat we een naam moesten vinden die met De Panne verbonden was. Vandaar onze 'Pannepottocht'.

De bierliefhebbers onder jullie zullen bij 'Pannepot' een belletje horen rinkelen en wie wat meer geschiedkundige interesses heeft denkt veeleer aan een vissersschuit. Reden voor een woordje uitleg!

Wie op café een Pannepot bestelt zal een donker bier voorgeschoteld krijgen. Volgens kenners heeft het een complex aroma. Je proeft toetsen van chocolade, koffie, mout, kandij en rozijnenbrood. Het is een donkere Strong Ale van 10% alcohol met een lange en fruitig-gebrande afdrank, een echt zeemansbier, voor mannen met baarden, dus. Het wordt sinds 2002 gebrouwen door 'De Struise Brouwers', een klein onafhankelijk bedrijf. Ondertussen brouwen ze al meerdere soorten.

Met die andere Pannepot varen we heel wat verder terug in de tijd. Reeds in 1783 werd er een vissersnederzetting gesticht in een duinpanne ter hoogte van de kerk van Adinkerke. Deze panne bevond zich waar nu de Ambachtstraat en de Duinenstraat gelegen zijn. Het was echter armoe troef onder de vissersbevolking. Jaren later heeft Pieter Bortier (1805-1879) daar verandering in gebracht. Hij kwam door erfenis in het bezit van 647 ha duinen in De Panne en bouwde er een paviljoen bij de huidige Leopold I Esplanade. Hij trok zich het lot van de arme vissersbevolking aan en stimuleerde hen om op haring te vissen. Hij liet vissershuisjes bouwen in zijn duinen die hij ter beschikking stelde van 'zijn vissers'. Ze kregen rond hun huisje ook een lap duinengrond die ze als akkertje aanlegden. Hij financierde daarnaast meerdere vissersboten, visserstuig, netten en toebehoren.

Deze vissersschuiten of 'Pannepotten' hadden drie masten. Twee daarvan waren strijkend. De achtermast was vast. De masten waren van sparrenhout gemaakt, de romp van olmenhout. De boot werd van onder tot boven geteerd met uitzondering van de dekplanken. De kleine schuiten waren tien meter lang en half overdekt. Typierend voor de Pannepot was zijn ronde romp waarmee hij kon droog vallen op het strand.

De Panne had zijn eigen scheepswerven. De scheepsbouw van de Pannepot lag niet vast in plannen maar gebeurde vanuit het hoofd en op het oog.

Omstreeks de vorige eeuwwisseling telde De Panne rond de honderd vissersboten die op het strand hun plaats vonden. Na Oostende had De Panne toen de tweede grootste vloot aan onze Vlaamse

kust alhoewel het geen haven bezat. Het beeld van de Pannepotten op het strand verdween voorgoed na W.O. I.

Hoe hard het leven van deze Pannese vissers toen was staat mooi beschreven door Johan Depotter in zijn boek 'Onze IJslandvaarders' deel I.

"De panneschuiten

Vanaf 1880 legden meer en meer Pannese vissers zich toe op de boomkorvisserij en de haringvisserij met de vleet. Hoewel De Panne geen haven bezat, had het omstreeks 1900, na Oostende, de grootste vissersvloot van de hele Vlaamse kust. De panneschuiten met hun platte bodem konden stranden. De vissers lieten het vaartuig zo dicht mogelijk naar het strand toekomen en toen ze de kiel op de bodem hoorden kloppen, lieten de dragers van de vangst zich naast de schuit in het water glijden. Meestal werd de vangst aanstonds bij aankomst gelost, terwijl het vaartuig nog in het water voor anker lag.

Bij kalm weer was dit, volgens de diepgang van het vaartuig, tot buikhoogte. Bij een lichte bries kon dit tot borsthoogte zijn. Wadend door het vaak ijskoude zeewater, moesten de vissers de vangst versjouwen in rugmanden die wel 40 kg wogen. Die butskorven waren speciaal gevlochten langwerpige manden met een platte zijde, die tegen de rug leunde. De mand werd met schouderbanden, singles genoemd, op de rug bevestigd. Dit uitdragen van de vangst was dus een heel labeur. De vissers noemden de rugmanden dan ook smalend 'een nekkekraker'. Iedere Pannenaar hoopte dan ook stilletjes op de aanleg van een haven. Met de dood van hun pastoor Seraphyn Dequidt, die sinds 1906 een grote voorvechter was van het project 'De Panne-Schuilhaven' viel de droom van een eigen haven definitief aan diggelen. Vele vissers weken uit naar Nieuwpoort of Oostende. "

Onze bekendste visser is zonder twijfel 'Pier Kloeffe' (Petrus Joannes Decreton, °1853 +1939). Hij was IJslandvaarder tot en met 1880. In 1890 was hij als kustvisser patron van de Pannepot P.94 'Reine des Cieux'. De bronzen versie van Pier tuurt nog steeds naar zijn geliefde zee tussen de duinen en de Dijk.

Wie meer wil weten over het vissersverleden van onze gemeente vindt dit o.a. in volgende boeken, waar ook ik het grootste deel van mijn informatie uit haalde :

Andries, J. , Debaeke, S. (2002) De Panne graag gezien. Koksijde : De Klaproos.

Depotter, J. (2011) Onze IJslandvaarders. Deel I en II. Gent : Academia Press.

Rigaux, F. (1989) Het De Panne van toen. Brugge : Van de Wiele.

Van Acker,J. , Berquin, H. , Lehouck,A. , Thoen, H. , Bauwens, J. ,Provoost,S. , Leten, M. (2012)
In het zand geschreven. De duinen van de Westhoek. Een geschiedenis. Lier :Antilope.